

TORONTÁLI KÖZLÖNY.

— Szerkesztőség és kiadóhivatal: —

Nagykikindán,

Milenkovits S. könyvnyomdája, Kascry-féle ház.

EGYESÜLT

„KIKINDAI KÖZLÖNY és FELSŐ TORONTÁL“

Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Előfizetési díj:

Póstán küldve vagy házhoz hordva: Egész évre 14 kor. Félévre 7 kor. Negyedévre 3 k r. 50 fill.

Egyes szám ára 12 fillér.

A nemzetiségek.

Válságos időkben, mint amilyenek a mostaniak, sulyosan érezzük, hogy nekünk magyaroknak, akik szerztük és fentartjuk ezt a hazát, idegenek a nemzetiségek. Aki ma végigolvassa a nemzetiségi lapokat, sivar hajszát talál bennük a magyarság ellen. A legképtelenebb, a legerőszakoltabb és legszenvedélyesebb argumentumokkal igyekeznek bizonyítani, hogy a magyarságot a jelenlegi küzdelemben nemcsak hogy nem támogathatják a nemzetiségek, de egyenes kötelességük, hogy a döntő fordulat esetén a magyarság ellen támadjanak. S mint ötvenhét esztendő előtt, ismét elhagyatva, elárulva kezdi magát látni a magyarság; azok, akiknek bevándorolt ősei a mi hazánkban szereztek maguknak hazát, otthont, kenyeret, vagyonokat, azok ellenségként állnak velünk szemben akkor, amikor jogosan számíthatnak arra, hogy hálából, kötelességből és észszerűségből velünk tartanak.

Homály borítja a jövőt, a legközelebbi jövő eseményeit is, nem tudjuk mi lesz? Kiderül-e a felhős láthatár, vagy el-e jön a rettenetes

égiháboru, hogy romboljon, pusztítson? Akármint is lesz, bizonyos az az egy, hogy a jelenlegi válságnak megvan már egyik nagy tanulsága. Kiismertünk a nemzetiségeket s tudjuk, hogy ha veszedelemben lesz a mi hazánk, nemcsak, hogy nem számíthatunk rája, de egyik másik törzs, például az oláhok, egyenesen ellenségeinkhez fognak csatlakozni. Az oláhokat azért kell külön megemlítenünk, mert az ő nemzetiségi programjuk, melyet a múlt télen állítottak össze a leghatározottabb hazáurulás s a programnak megfelelően most a legbőszültebben izgatnak a magyarság ellen.

S ennek a tulságnak le kell vonni a konzekvenciáját. Le kell vonni minden vonalon. Ellenségeinket meg kell fékezni, ha szép szóval nem megy, a törvény teljes szigorának alkalmazásával. Tanulmány tárgyává kell tennünk, hogy bántak és bántak el másutt fészkelődő nemzetiségekkel s a külföldi példát követniük kell. Fel kell állítanunk és rigorózan betartanunk azt az elvet, hogy aki hű az ő magyar hazájához és népéhez, azt minden jogban és előnyben kell részesíteni, de a ki hűtelen, az ne csak, hogy jogban ne részesüljön,

de minden egyes hazafiatlan cselekedeteért megbüntettessék.

Be kell most már látnunk, hogy az 1867 óta a nemzetiségekkel szemben inaugurált taktikával nem csak, hogy nem javítottunk a helyzeten, de egyenesen rontottuk. Velünk együtt a nemzetiségek is gyarapodtak vagyionban, intézményekben, önvérűnkön tápláltuk őket, a magyarság szupremáciája által teremtett előnyös helyzetből ők éppen úgy kivették a maguk hasznát, mint mi — s ime itt az eredmény!

Hát ezzel a taktikával szakítanunk kell. Következnie kell egy szigorú magyar taktikának, amely nem huny szemet semmitéle nemzetiségi fészkelődés előtt s nyomban megtorol mindent, ami azon elvek ellen tör, a melyek a magyarság szupremenciáját biztosítják. Okulva a lefolyt 38 év tapasztalásain, úgy a hivatalokat betöltő személyiségek, mint az iskola s az állami kedvezmények, s a közhasznú intézmények elhelyezése dolgában szigorúan szem előtt kell tartani a magyarság s a magyarosítás érdekét. Kiméletlenül kell végrehajtani már a legközelebbi jövőben a nemzetiségi iskolák államosítását s ennek kapcsán megmagya-

T Á R C A.

A Balaton.

Van-e megragadható és fenségesebb a természeti szépségeknél? Nincs

A természet szépségei egyaránt elbűvölnek mindenkit. Nincs senki, aki azoknak a hatása alól szabadulni tudna. Gyermekek, ifjú, egyformán megcsodálja a természet nagyszerűségeit; a természet egyszerű embere, a világ legnagyobb tudósa, nagy művésze mind odaadással rajong a természet országában megjelenő szépségekért. Hiszen még a vadállapotban élő emberek is meg vannak hatva, midőn a természetnek előttiük megmagyarázhatatlan jelenségeivel találkozhatnak.

Boldog az a hely, az az ország, amelyik természeti szépségekben bővelkedik!

A Mindenható nem feledkezett el kedves hazánkról, Magyarországról sem, sőt ellenkezőleg nagyon is bőkezűen megáldotta ezt a természet mindennemű remekeivel.

A Kárpátoknak magasba nyúló bércei hirdetik azt, hogy a Teremtő gondoskodott arról is, hogy a magyar földnek is legyenek csodálni valói.

Aki járt a Kárpátokon, tudhatja, hogy minő természeti szépségeket rejtegett ölében a hatalmas hegység Minden legkisebb helye tele van kápráztató, csodálatos szép-

ségekkel. Az ember nem tud betelni az Alkátó nagyszerű műveiben való gyönyörködéssel. Valóban elmondhatjuk a költővel, hogy Magyarországnak nem lehet párjára akadni, ha minden földet bejárunk is, melyet Isten megteremtett.

De menjünk tovább! Nézzük és tekintsük meg a Balatont is, amelyet a jó Isten csak kedvében teremthetett és oda helyezett majdnem az országnak a közepébe.

Nem találjuk-e szépeket ezt a kis magyar tengert? Nincsen-e ebben is annyi megannyi szépség? De igenis van! A hány-szor nézzük, annyi megannyi szépség és csodálni való tűnik elő rajta. Szemléljük bárholnan, mindenképen feltalálhatjuk benne a megmagyarázhatatlan és tüneményes szépet.

Van valami bájos, csodálatos a Balatonon, amit oly sokáig el tud nézni az ember és nehezen válik meg tőle, mint valami szellemes álomtól.

Ha csendes, akkor az ő impozáns nagyságával, terjedelmével hat; ha hullámozik, akkor az ő hömpölygő és magasra csapkodó hullámaival köti le figyelmünket. Az ő vize nem vár viharra, mert néha még a legcsendesebb időben is csapkodja haragos hullámaival jobbra-balra a partokhoz.

Szép vagy te, kedves Balaton, mindenkorra!

Szép vagy nappal, midőn a nap sugarai játszadoznak a te öreg hajjaiddal és csókdossák a te fénylő hullámaidat; szép vagy te napsugártalan időben, midőn a

partodon fekvő kis hegyek messziről kéklenek felénk és mintegy védenek és körülöveznek tégedet; szép vagy te holdvilágos éjjelen, midőn a hold ezüsthénya sugározza be a te öledet, amelynek esendjét csak a halászok vagy csónakázók éneke, vig nótája törí meg.

Szép az ilyen holdvilágos este a Balatonon! Úgy tűnik fel, mintha az ég és a Balaton ölelkeznek egymással és egymást csókdossák; úgy, mintha találkoznék egymással az ég és a víz s nem volna s nem léteznék semmi, csak ég és a vele ölelkező víz.

Szép vagy te, Balaton, akkor is, mikor háborogsz, mikor a vihar kergeti a felhőket; szépek, de megremegettők is a te hullámaid, különösen a rajtad utazókra nézve, akik a te öledben előretörő hajókon szemlélik a te haragodat és háborgásodat.

Csendes időben kisebb, nagyobb hajók száguldanak rajtad; jaktok vitorlái vannak kifeszítve, hogy a szellőtől tovább vihessenek; csónakok hasítják a te vizedet és a benne ülők dudalják, éneklük a te emlékedet őrző nótákat, amelyek oly szépek és meghatóak. Kit ne hatnának meg ezek a szép balatoni nóták, pl. a „Hullámozó Balaton tetején...“ stb. kezdetűek?

Igen, meghatják az embert, mert ezekben a népdalokban nyilatkozik meg a Balaton mellett lakó népnek az érzésvilága: a szerelme, keserve, bánata, öröme, kedve, egyszóval az élete. Hiszen, különösen régebben, a Balatonhoz volt kötve ennek a

rositását. Abból a szempontból kell kiindulnunk, hogy a nemzetiségi apák a mi ellenségeink, s ezért a fiaikat kell magunkhoz kötnünk. Meg kell szorítani a nemzetiségi pénzintézeteket, a hazafiatlan egyházakat, az izgatató hírlapokat és fiskálisokat. Cél tudatos szigorral és kevés kimélettel kell eljárni. A hazából a haza ellenségeinek pusztulnia, vagy legalább is megtörniök kell.

Ha ezt a taktikát nem követjük, veszedelembé fog sodródni a jövőben ez a mi vérrel szerzett szép országunk.

Fogyunk.

A népszámlálási statisztika legutóbb egy megdöbbenő tényt hozott köztudomásra. Tudniillik azt, hogy az elmúlt öt hónapjában ennek az esztendőnek jóval kevesebb születést jegyeztek fel a magyarországi anyakönyvekben, mint a tavalyi esztendő öt hónapjában. Ellenben emelkedést mutat fel a halálozások száma, s csökkentek a házasságkötések.

Komoly jelenség ez, mely felett nem lehet, nem szabad rövidesen napirendre térni. „Oly kevesen vagyunk, hogy még az apagyilkosoknak is megkeil kegyelmezni, mondotta gróf Széchényi István, s a legnagyobb magyarnak ez a mondása ma is éppen olyan aktuális, mint volt nyolczvan esztendő előtt. Kevesen vagyunk még magyarok s amiről Rákosi Jenő álmodik, a harminczmillió magyar nem takintendő utópiának, hanem a magyar nemzetet az idők végtelenéig fentartó célznak. Szaporodnia kell az ország népének, mert ellenkező esetben eynyel ellenségeinknek tengere.

Francziaország nemzeti szerencsétlenségének tekinti azt, hogy népessége nem szaporodik kellő arányban. Nemzeti szerencsétlenségnek kell, hogy tekintsük mi is, akik pe-

népnek az élete; halásztak az emberek és úgy keresték a kenyerüket. Tehát nem csoda, ha költészetekben is megörökítették időtelen időig a Balatont és a rajta folytatott életet.

Meghatják az embert ezek a nóták már azért is, mert kinek-kinek csak ragy ritkán nyilik alkalma ahhoz, hogy ilyen magyar ajkáról hallja ezeket a szép magyar nótákat. Nem csoda, ha eszünkbe jut Szabolcska egyik költeményének ez a sora:

„Mi is azon sirni való . . . —“

Jaj, ebben a pár szóban nagyon sok van mondva! Aki képes átérzeni a szavak értelmét, ez fogja csak igazán tudni: „Mi is azon sirni való . . .“

De nem csak a Balaton, hanem a környéke is elbűvöl. Nemcsak a Balatonról, a balatoni halászlóról, a balatoni életről és a régebben letűnt korban a Balaton környékén lezajlott zsvány-életről zengenek a nóták, hanem a Balaton melléksn elterülő vidék szépsége is talált megéneklőkre, megörökítőkre. Ez a szép elragadó vidék költőinket is megillette, akik költészetükben helyet adtak a Balaton regényes ösvárainak és azokban lefolyt történeteknek is. Különösen Kisfaludy Sándor volt az, aki „Regéiben“ felelevenítette a Balaton vidékének regényes multját.

De ne nemuljon el a dal, az ének, hanem zengjen továbbra is rólad, kedves Balaton, és zengjen a te kis vidékedről ezután is!

dig kevesebbek és a világ előtt gyöngébbek vagyunk, mint a francziák. 1868 óta, amikor lendületet vett itt a nemzeti és közgazdasági élet, most tapasztaltuk először, hogy a népség szaporodása dolgában nem fejlődünk, hanem visszafelődünk. Nemzeti szerencsétlenség lehet ebből, ha a készülő bajon hamarosan nem fogunk segíteni tudni.

Kétségtelen, hogy a népesség szaporodásának csökkenése csakis szociális nyomorúságunkra vezethető vissza. Az emberanyag, amely Magyarországon él, ma is egyike a legégszesebbnek, termékeny és telivér, életkedvvel bíró. A tömegnyomor térge rág azonban az egészséges gyökereken s számtalan újabb hajtást elhervaszt.

Rossz volt a tavalyi termés, a sok százezernyi mezei munkás s kisgazda hiányos táplálkozása. Ez egy fontos fizikai ok a sok között, mely e kedvezőtlen szaporodási eredményt létre hozta. A rossz táplálkozás nemcsak a nemek érvenyesülését hátráltatja — de elősegíti a bűnök bűnét, mely ugyis olyannyira van elterjedve nálunk — a gyermekelhajtást. Az anyák nem akarnak életet adni a gyermeknek, hogy az is nyomorogjon, s nagyobbítsa a szülők nyomorát. Hatóságaik a vidéken, sajnos, nem tudják, vagy nem akarják a gyermekelhajtás bűnének terjedését megakadályozni s számos vidék van Magyarországon, ahol már nem is veszik bünszámba. Minél nyomorúságosabb valamely falu népe, annál nagyobb a jövedelme azoknak a boszorkányoknak, akik a még világra sem jött emberi lények meggyilkolásával foglalkoznak. Ha le is tartóztatnak a forma kedvéért hébe-hóba egy ilyen boszorkányt, enyhe büntetést szabnak rá, könnyű szerrel menekül s folytatja átkos foglalkozását. Ki tudja, hány ezer csirázó emberélet pusztul így el évenként?

Másik ok a kivándorlás. Sok ezer kivándorló feleségét, gyermekeit is magával viszi. Nem tudnak megélni a szülő falujukban a munkájukból, mennek más hazát, fehérebb kenyeret keresni.

Harmadik oknak hozható fel az egy gyermekrendszer. Egyes vidékeken oly nagy a föld éhsége, hogy a legmódosabb gazdák is élelvtül tűzik ki maguknak, hogy osztatlanul rendelkezessenek végrendeletükben a földekkel. Ezt persze csak úgy érhetik el, ha egy örökösük, egyetlen gyermekük van. Az egy gyermekrendszert büntető paragrafusokkal alig lehet megakadályozni, ez a mi parasztságunkban társadalmi baj, a melyet kiirtani csak társadalmi uton lehet.

Az intelligens osztályban sajnos, az elmondott bajok valamennyien pusztitanak. Itt még az járul hozzájuk, hogy évről évre kevesedik a házasságkötések száma. Az intelligens osztály férfiai nem mernek, nem tudnak a ranghoz illően megélni. A leányoknak pedig hozományuk nincs. Évről-évre szaporodnak az agglégé-

nyek, a vén kisasszonyok, nem csekély hátrányára az erkölcsnek. Csak olyan nagy a szociális nyomorúság az intelligens osztályokban is, mint a napról-napra élő munkások között és az sulyosan érezteti hatását társadalmi és nemzeti életünkben.

H I R E K.

— Magyarul. Utóbbi időben olyan dolgokat lehet megfigyelni a város társadalmi életében, amelyekről a legutóbbi időkig senki sem tudott, amiről senki sem hallott és a mire eddig nem is gondolt senki, hogy ez is megtörténhetik és hogy az oktalanság ennyire mehet vakságában. Mert oktalán, tudatlan, megrögzött vakságból eredhet az ilyen csak, mely a maga gonosz korlátoltságában nem számol a körülményekkel, a viszonyokkal és nem tud egy arasznyira se a jövőbe látni, mert bizonyára nem tűzne ily gonosz és beestelen dolgot, melyből a gyűlölség magva kel ki és a békés, egyetértő együttélést igyekszik megrontani, megakadályozni egy beteges kórbort miatt, mely a józan ész felülkerekedését megakadályozza az abban való tetszelgés miatt, hogy nemzeti hősiességet visz véghez.

Ugyanis arról van szó, hogy egy beteges képzelődésben szenvedő alak, abban a rögeszmében sinylődik, hogy minden, ami nem szerb itt nálunk, a z i d e g e n. Ebből a beteges ostobaságból kiindulva, aztán arra vetemedett, hogy felhívásokat nyomott különböző nyomdakban és e felhívásokban — melyekkel elárasztotta az egész délvidéket és így városunkat is — arra hívja fel a szerb népet, hogy senkivel sem beszéljen más nyelven, csak szerbül, idegentől (értsd a magyart) ne vásároljon csak szerbtől, mert ha mástól vásárol ha a árulót Hát ez az, amiről szó van és hogy ennek az aláírás nélküli reklámfércnek itt nálunk is érezhető a hatása — Olvastuk mi mi is, tudjuk a tartalmát és látjuk a látjuk a hatását még olyan egyszerű embereknél is, akik eddig nem is gondolták arra, hogy az aki nem szerb, az idegen itt ebben az országban, melyet ők hódítottak meg és tartottak fenn ezer ezteideig.

Szolgáljon ez tanúságul a magyaroknak. Van tizezernél több nem szerb ajku e városban, aki érzés tekintetében mind magyarnak vallja magát. Nohát ez az eset is azt mutatja, hogy ideje, már, hogy magyarok legyünk nyelvben is! Nem az öregebb generációt értjük —, de a fiatalabb nemzedéket értjük és ez sokat lendíthetne városunk rohamosabb magyarosodásán, hogy szentül megfogadná és meg is tartaná, hogy mástól fogva csak magyarul beszél!

Aki bírja a magyar nyelvet, még ha töri is, beszéljen magyarul. Hiszen végre is magyarok vagyunk! És ezzel csak akkor argumentálunk ha mindenütt és mindenkor magyarul beszélünk.

Mindent meg kell jutalmazni, ami magya. Még a törekvést is Sőt, aki akar és nem tud zengzetes nyelvünkön írni, beszélni, ez is jutalomra érdemes. A jutalom soh'sem marad el. A magyar hálás.

Ennek a magyar kulturán uvelődött magyar földön feleseperedett, de eltévelyedett, rögeszmében szenvedő alaknak gyűlölségből eredő ténye szolgáltatasson okot, arra, hogy minden magyar érzésű ember úgy a magán, mint a családi és hivatalos érintkezésben tisztán és kizárólag csak magyarul beszéljen és ha a gyűlölség annyira erőt vesz szerb polgárainkon, hogy a felhívásnak engedve csakugyan idegennek tekintenek mindenkit, ki nem szerb, hát akkor az legyen a felelet, hogy s z e r b k e r e s k e d ő n é l , s z e r b i p a r o s n á l m a g y a r e m b e r n e v á s á r o l j o n s e m m i t !

Sajnálatos dolog, hogy ilyesmi is megtörténhetik, de ha már megtörtént, hát akkor ennek az ellenszere nem más, mint hasonlóval viszonzni. Aki bírja, marja.

húséget
Thie

mostohá
földkere
gálja, m
rás min
rére m
akár a
csak eg
lőnek
mert hi
ez az á
neki m
esztend
nak a
sa igen
tónak
a rejte
eredmé
föld és
minden
gitók e
ni kell
juk oda
megyei
gas pia
ispán
rende
azonkiv
fel a m
uzsoraá
ruan el
régi ba
ség nag
volna,
sonló
pedig
nul fel
sárolni

dulaház
egy ju
Nesztor
aki azo
eset ré
juhászt
reggel
domást
sen sér
a vizsg
alkalmá
kosa n
Nesztor
tettet
jára jö
hogy g
nál tal
szakért
senki.
rendel
zugát,
nyomá
fogva
vatva
ki a va
tagad
mi sem
torov

70-es
mely r
katholi
futóho
szórja,
nak. J
Mihály
azon h
a hitk
kintet
megfel
mely a
elviség
határo
hogy c
sem fo
E
tét fel
hadpar
most,
általán
lyik a
ország
földi
vakság

— **Esküvő.** Ma délután esküszik örök hűséget Fehér István városi adótiszt Thier Irma kisasszonynak Verseczen.

— **A drágaság.** A fogyasztó a legmostohább gyermeke istennek az egész földkerekségen. — Minden bokor öt ráncigálja, minden ág öt húzza le és az időjárás minden inséges viszontagsága az ő bőrére megy. Akár sok, akár kevés az eső, akár a meleg, akár a hideg nagy, a vesztes csak egy lehet: a fogyasztó. A termelőnek csaknem közömbös az időjárása, mert hiszen a mi hőség dolgában elmarad, ez az árak felszólalásában pótolható. — Sőt neki meg előnyére is válik a természetlen esztendő, amennyiben az árak fölfokozásának a méltányos okokhoz való viszonyítása igen nehezen ellenőrizhető. A fogyasztónak igazán mindegy, mi az igazi és mi a rejtett oka a drágaságnak, ő csak az eredményt s nyli meg. És drágul alatta a föld és fölötte az ég, körülötte a levegő, minden, minden drágul, miközben a drágítók egyre gazdagodnak. — Ezen segíteni kell és követendő példa gyanánt állítjuk oda a városi hatóságoknak a borsódmegyei alispán rendeletét a türethetetlen magas piaci árak megzabolására. Tarnay alispán — mint újabb jelentik — szigorú rendeletet adott ki a piaci úzsora ellen, azonkívül erélyes hangú rendeletben hívta fel a miskolci rendőrséget, hogy a piaci úzsoraárak ellen kiadott utasításait szigorúan ellenőrizze. Az alispán e humanus régi bajokat orvosló intézkedéseit a közönség nagy örömmel fogadta. — Ohajtandó volna, hogy az ország minden részében hasonló intézkedések téssezenek. Elsősorban pedig nálunk, ahol ma-holnap a hallatlanul felcsigázott piaci árak miatt már vásárolni sem lehet.

— **Gyilkosság.** A vásártéren levő cédulához közelében pénteken reggel lelőttek egy juhászt. A gyilkosság elkövetésével Nesztorov Gyóka vásártári őrt gyanúsítják, aki azonban tagadja a tett elkövetését. Az eset részletei a következők: Jovanov Milán juhászt, ki a vásártéren legeltette juhait, reggel valaki lelőtte. A hatóság, mikor tudomást szerzett az esetről, az életveszélyesen sérültet a közkórházba szállította, a hol a vizsgálóbíró ki is hallgatta. Kihallgatása alkalmával eskü alatt vallotta, hogy gyilkosa nem lehet más, mint Nesztorov Gyóka. Nesztorovot letartóztatták, de az tagadja a tettet és azt mondja, hogy ő a lővés zájára jött ki lakásából és csak akkor látta, hogy gyilkosság történt. — A házkutatást nál találta ugyan puskát, kettőt is, de a szakértő tanúsítja, hogy azokból nem lőtt senki. A vizsgálat ekkor új házkutatás-rendelt el. Kikeresték a ház minden zegézugát, a kutat, de sehol semmi fegyvernek nyomát nem találták. — Nesztorov Gyóka fogva van és a további vizsgálat van hivatala a rejtélyes ügyben kideríteni, hogy ki a valódi tettes? Nesztorov állhatatosan tagad és eddig az áldozat vallomásán kívül mi sem bizonyítja azt, hogy a gyilkos Nesztorov volna.

— **A sötétség embere.** Valamikor a 70-es években a Kakas Márton, vagy valamely más élezclop egyszer azt írta, hogy a katolikus papság bárbe vette az alföldi futóhomokot, hogy azt hivi szemek közt szórja, hogy azok mentől kevesebbet lássanak. Jelképileg ugyanezt cselekszi Káplár Mihály esperesplébános, aki a hitközség azon határozatát, hogy minden felnőtt tagja a hitközségnek szavazati joggal birjon, tekintet nélkül arra, vajjon adófizető-e? — megfélebbizte. Es a püspöki hatóság, — mely a sötétség terjesztőjének és a szabadelvűség kerekítőjének ad igazat — a határozatot megsemmisítette és kijelentette, hogy ezen határozat életbeletetéséhez sem fog hozzájárulni.

Furcsa állapotok ezek és rejtendő sötét felfogásról tesz tanúságot ez a Chlopi-hadparancsban is foglalt: s o h a kijelentés most, mikkor éppen országos dolgokba az általános szavazati jog behozatala körül folyik a nemes harc. Ugy látszik a sötétség országának az apostolai még mindig az alföldi futóhomokot birják bérben, mert a vakságot még mindig hirdetik és terjesz-

tik mint igaz keresztény szeretetből fakadó igazságot. Ugyan-ugyan, hogy gondolják ezek az urak a rohamosan, feltartóztatlanul terjedő világozságot terjedésében meggátolni? A sötétség malasztja erre nem képes.

— **Elfogott lóköltő.** Az idén a tavaszi temesvári vásár alkalmával Vojnits Zélti József szabadkai földbirtokos két lovat vett 1200 koronáért és a két ló hazahajtására felfogadta Glisity Omer nagyikindai lakos volt városi előfogatóst. Glisity a lovakat átvette, el is hajtotta, de nem Szabadkára, hanem eladta 600 koronáért és a pénzzel Szerbiába szökött. Onnan a napokban jött vissza és itt egy korcsmában mulatozás közben elfogta a rendőrség.

— **Halálozások.** Egy régi alkalmazottja a városnak halt meg szombaton reggel. Az öreg Mosch György Végrehajtó volt sok éven át és buzgó, pontos, lelkiismeretes volt mindenkor hivatali ténykedéseiben. Az utóbbi hetekben betegeskedett, a hivatalba sem járt el és szombaton reggel minden kintolás nélkül átszenderült a jobb létre. 66 éves volt és temetése ma délután 5 órakor lesz.

Ugyancsak szombaton halt meg Weiser Tamás kovácsmester 71 éves korában. Az elhunyt iparos a régi iparosvilág egy derék tagja volt, ki mint iparos és ember egyaránt birta embertársai becsülését. Temetése ma délután 4 órakor lesz.

— **Katonai behívók a csendőrségi kapun.** A honvédelmi miniszternek, a katonai behívók kifüggesztéséről szóló rendeletét nálunk is foganatosítják. A helybeli rendőrségi laktanya kapujára eddig négy pórtartalékosnak behívója van kifüggesztve oly figyelmeztetéssel, hogy ha 8 nap alatt maguktól nem jelentkezének a csendőrség által fognak elővezettetni.

— **Ex-lex-hen mire jó a végrehajtó?** A minap történt, hogy Gencsy nyug. huszár kapitány udvarán, a ki családjával együtt távol nyaral, valahogyan felhalmozott szalma kigyuladt. Eppen két városi végrehajtó haladt el arra, hogy valakit a községi adóhátralék miatt boldogítsanak. A végrehajtók hamar észrevették a tüzet, egy pillanat alatt átvették magukat a rácsos kapun és nekiestek az oltásnak s csak hamar el is fojtották a tüzet. Az összecsendült szomszédok, a kik a vaskerítésen keresztül nézték a jelenetet, megélték a két végrehajtót, amiből pedig ritkán jut ki a végrehajtónak.

— **Tűz.** Rukober János nagytőszegi lakos itteni földbirtokos tanyáján pénteken délután fél 2 órakor kigyuladt a szalmakazal, mely alkalommal leégett az összes szalma és polyvakészlet 1200 kor. értékben.

— **Miniszteri megbízottak.** A földmívelésügyi miniszter, a törökbecsei ármentesítő és belvizrendező társulat miniszteri biztosa mellé az 1885. évi XXIII. t. czikk 124. §-a értelmében alakított véleményező bizottságba a Szekulits Milutin kumáni birtokos bizottsági tag elhalálása folytán megüresedett helyre dr. Veliacha Károly törökbecsei földbirtokost, továbbá Jankovits Szilárd községi jegyzőt, mint a melenzei kisbirtokosok meghatalmazottját nevezte ki.

— **Ócsanád.** A m. kir. belügyminiszter a torontálmegyei Németesánád nevet az 1898. évi IV. t. czikk alapján Ócsanád néven állapította meg.

— **Szülők figyelmébe ajánljuk Rösertan és nevelő intézetét** Budapest (alapítotott 1853-ban). — E kintű kárnévnek örvendő intézet magában foglal 5 osztályu felső kereskedelmi iskolát, mely teljesen egyenrangu az állami, községi és testületi felső kereskedelmi iskolákkal — és négy osztályu polgári iskolát. — Bizonyítványai államérvényesek és az egyéves önkéntességre jogosítanak. — Vidéki tanulók az iskolákkal kapcsolatos nevelő internátusba felvétetnek. — Ertesítést küld Rösers János igazgató Budapest, VI. Aradi-uteza 10.

— **Lebontott régi épület.** A szerb templom és iskola udvarán állott ugynevezett templomszolgai kis épületet lebontták. A kis viskóval egy érdekes épülete

pusztult el városunknak. A mult század elején ugyanis ez a kis épület volt a kasszinó (csitaonicoza). Itt olvasták a békés öregek a világ folyását, innen irányították a helyi politikát.

— **Lövés az éjbe.** Csókáról jelentik nekünk, hogy Szabó Ágoston Réti majorbeli éjjeli őre f. hó 5-én Lévai János szintén éjjeli őre egy csöví fegyverből rálőtt. Az egyik lövés Szabónak a szemét oltotta ki. Szabó feljelentést tett a csendőrségnél, hogy Lévai boszúból lőtt reá. Lévai azonban azt állítja, hogy a sötétben valami korborkutya jár az udvaron és azért lőtt, hogy elriassza.

— **Népgyűlés az általános választói jog érdekében.** A nemzetközi szociál demokráta párt az általános választói jog kivívása érdekében f. hó 27-én Kiszomborban népgyűlést tart.

— **Nincs ivóvíz.** A rekkenő nyári hőségben, mikor a nap sugarai valósággal leperzselnek mindent és ember, állat egyaránt eltikkad, valóságos áldás a jó ivóvíz, mely a hőségtől elernyed embert egy kissé felüdíti. Különösen a munkásnép, ki ilyenkor nehéz munkát végez, érzi szükségét az egészséges, üdítő víznek. Ebben a munkaidőben, mikor sok száz és ezer munkásember dolgos kezére van szükség, hol egyik, hol másik helyen, a munkásoknak az úton is szükségük van vízre, mert nem telik borra, szódásvízre a keresetből, mely a családnak kell és ha nincs víz, hát bizony ebben a tikkasztó hőségben nagy kint okoz a szomjuság. Bocsár község vasutállomása olyan hely, ahol száz meg száz munkás ember szokott e munkaidőben megfordulni és rövid pihenőt tartani, de mert ivóvíz nincs, hát nem üdül és hanem martirium az az idő, amit ott tölt a szegény utas. Csodáljuk, hogy az üzletvezetőség a többszöri panaszok dacára nem gondoskodik jó vizet szolgáltató kútról. Ez uton teszük szótárgyává e nagy hiányt és felhívjuk az üzletvezetőség figyelmét arra, hogy a bocsári állomásnál nincs ivóvizet szolgáltató kút. Csodálatos volna, ha nem volna erről tudomása. Az igazi szeretett, az emberi érzés, az őszinte humanizmus nevében kérjük e hiányuk mihamarabb való pótlását.

— **Rendkívül érdekes kiállítás nyílik** aug. hó 18-án a főváros egyik előkelő klubjában, a gróf Batthány Tivadar elnöksége alatt működő Józsefvárosi Függetlenségi Kör (VIII. ker. József-körut 8 szám) termeiben. Gróf Kreith Béla, a kör tagja átengedte kiállításra immáron világhírűvé vált Szabadságharcos és Kossuth-erekye muzeumának legszebb és legérdekesebb darabjait, melyek a kör összes termeiben jutnak kiállításra. A nagyon diszes kiállítás rendezése már befejeztetett gróf Kreith személyes vezetése alatt s most a tárgysorozat van sajtó alatt. Kiválóan érdekes a kiállítás vértanu szobája, mely nemzetünk kivégezett Dicsőinek van szentelve, a kivégezések képeivel, az összes vértanuk arcképeivel. Danjanicsné sajátkezűleg himzett, 13 koponyás zászlajával, stb. A szent István napra főlrándulók ne mulasszák el megnézni e kiválóan becses kiállítást melynek ünnepélyes megnyitására több kiváló politikus ígérkezett el.

— **Sertészárlat.** Nagyikindán kiűtött a sertésvész és e miatt a földmívelésügyi miniszter távirati rendelete folytán a sertészárlat elrendeltetett.

— **A belügyminiszter és a sztrájk.** Kristóffy József belügyminiszter az összes törvényhatóságokhoz rendeletet intézett, kiegészítéssel ahhoz a rendelethez, melyben gróf Tisza István tavaly vis majornak ismerte el a sztrájkot és a bojkottot. A belügyminiszter az eljárás egyöntetűsége céljából utasítja a hatóságokat, hogy a vállalkozókkal kötendő szerződéseikbe a munkák és szállítások kiadására vonatkozólag a következő pontokat iktassák be: A vállalkozóval szemben a munkásai által rendezett sztrájk vagy bojkott által okozott késedelem igényt ad a vállalkozónak a teljesítési határidő meghosszabítására. A határidő meghosszabításának mérvét a beál-

lott késedelem mérvéhez képest a szerződő hatóság állapítja meg

— **É ő faklya.** A petroleum már megint borzalmas módon pusztított el egy emberéletet Tiszahegyiesen Bucsa Vikentie 9 esztendő leánykája játék közben magára rántotta az asztalon égő petroleumlámpát, mely egyszerre lángba borította a gyermeket. Szülei ugyan nyomban segítségére siettek, de mire a lángokat el tudták oltani, a leány oly nagy égési sebeket szenvedett, hogy egy órai irtózatot kiálódás után meghalt.

— **A t. hölgyek tudják legjobban,** hogy milyen fontos a szép üde arc, mily hatalmas és kincs az, mily előnyökben részesül egy szép nő. Szépnek lenni azonban igen nagy feladat. Nem elegendő, hogy valaki csinos, fess, megnyerő külsejű és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcüre tiszta, szeplőtlen, sima és üde legyen. A nők tudják ezt és azért igen nagy gondot fordítanak az arcür ápolására, a szépség elérésére és emelésére. Ma már nem titok, hogy a valódi angol-féle Ugorkatej az egyedüli létező szépségápoló, mely 2-3 szori használat után eltávolít kitünést, pattanást, szeplőt, májfoltot, mitesszert, kismitja a ráncokat, redőket és az arcüört fehérre, finomra varázsolja. — Üvegje 2 korona a gyógyszertárakban. Póztán küldi Balassa Kornél Budapest-Erzsébetfalva.

Közgazdaság.

Vetőmagvak.

(Mautner Ödön tudósítása.)

A múlt hét elejéig tartott hőség és szárazságot követő és az ország minden részében beállott esőzések folytán zöldségtermelésre való magvaknak igen élénk kereslete volt, sőt néhány fajnak ára némileg emelkedett is. Vöröshere (Lóhere). A múlt évi aszály miatt még maradt lóhereterületekről kedvező hírek érkeznek, a mennyiben igen gyenge termésre van kilátás. Galicziából máris rossz termést jelentenek. Biborheremag. Termelőknél már alig van készlete és valószínűleg francia termés behozatalára leszünk utalva. Őszi borsó. A tulajdonosok, tartózkodók és a jelenlegi árbor nem hajlandók engedni. A termés ugyanis alig $\frac{1}{10}$ része annak, a mennyi normális években szokott lenni, továbbá a kivétel is érdeklődik ezen magféle iránt, mi szilárd irányzatot idézett elő annál is inkább, mert a szárazság következtében a rétek és zöldségterményfélék sokkal gyengébb hozamot szolgáltatnak és fognak szolgáltatni mint 3 hét előtt feltételezték. Ezen hiány pótlására, bő és korai hozama miatt az őszi borsó van hivatva. Csomós ebir (Dactylis) ára megint emelkedett különösen azért, mert Amerikából is érdeklődnek ezen fűmag iránt.

Jegyzések nyersáruért 100 kgként Budapesten:

Lóhere	110—120 K
Luczerna	108—116 K
Muharmag	19—21 K
Őszi borsó	22—24 K
Spergula (csibehúr)	18—19 K
Pohánka	18—20 K
Mustár	32—34 K
Biborhere	70—80 K

Felélős szerkesztő és leltulajdonos:

Kemény János.

Milenkovičs S könyvnyomdája, Nagyikindán.

9065/1905 tkvi szám.

Ujabb árverési hirdetmény.

A nagyikindai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közli, hogy dr. Kácsér Zsigmond ügyvéd mint a vb. Csernik Istváné szül. Antal Mária csödtömeggondnokának önkéntes árverési ügyében a nagyikindai kir. törvényszék területén lévő s a nagyikindai 11675. számú telek-

jegyzőkönyvben 3553/b hrzi és 2558/b ö. i. sz. a. Csernik István és neje szül. Antal Mária nevén álló ingatlanból Csernik Istváné $\frac{1}{2}$ jutaléka 600 kor. kikiáltási árban, —

továbbá a nagyikindai 11657. számú telekjegyzőkönyvben 3553/a hrzi és 2558/a ö. i. szám alatt ugyanazok nevén álló ingatlanból Csernik Istváné $\frac{1}{2}$ jutaléka 2400 korona kikiáltási áron ezen kir. törvényszék árverési termében **1905. évi október hó 20-ik napjának d. e. 10 órájkor** birói végrehajtási árverés alá fog bocsájtani és a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy ovadéképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Nkikindán a kir. törvényszék mint tkvi hatóságánál 1905. évi augusztus hó 4. napján.

Kapustyak.

kir. tszéki bír.

40 hold

à 1600 □-öles prima szántó-föld örök áron jó fizetési feltételekkel eladó, vagy haszonbérbe adandó.

Tudakozódni lehet **Goldstein Simon** úrnál.

Ajánlati versenyhirdetés.

Alólírott csödtömeggondnok közli, hogy a vb. Hajnaly R. cég csödtömegéhez tartozó s 2751 K. 11 f. becsült bolti állványok s a kicsinybeni elárúításból vis. zamaradt áruk f. 1905. aug. hó 17-én zárt ajánlati verseny útján fognak eladatni a következő feltételek mellett:

1. Az ajánlatok Nagyikindán 1905. évi aug. hó 17-én d. u. 4 óráig adhatók be, alólírott tömeggondnoknál. — Később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. — A választmány ugyanaznap d. u. 5 órakor határoz.

2. Bánatpénz fejében a becsérték 10% készpénzben melléklendő az ajánlatához.

3. Vevő az üzlethelyiséget 3 nap alatt köteles kiüríteni.

4. A csödválasztmányt a leg-

magasabb ajánlat nem kötelezi s a választmány szóbeli ajánlati verseny elrendelését magának fenntartja.

Vevő tartozik a vételárat nyomban készpénzben kifizetni.

Dr. Wolf Lipót

csödtömeggondnok.

9066 szám

tkvi 1905

Ujabb árverési hirdetmény.

A nkikindai kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közli, hogy Dr. Kácsér Zsigmond ügyvéd mint a vb. Csernik István csödtömeggondnokának önkéntes árverési ügyében a nagyikindai kir. törvényszék területén lévő s a nagyikindai 11675. számú telekjegyzőkönyvben 3553/b hrzi és 2558/b ö. i. sz. alatt Csernik István és neje szül. Antal Mária nevén álló ingatlanból Csernik István $\frac{1}{2}$ jutaléka 600 korona kikiáltási árban, —

továbbá a nagyikindai 11676 számú telekjegyzőkönyvben 3553/a hrzi és 2558/a ö. i. sz. a. ugyanazok nevén álló ingatlanból Csernik István $\frac{1}{2}$ jutaléka 2400 korona kikiáltási áron ezen kir. törvényszék árverési termében **1905. évi október hó 20-ik napjának d. e. 12 órájkor** birói végrehajtási árverés alá fog bocsájtani és a kikiáltási áron alul is el fog eladatni.

Venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át készpénzben vagy ovadéképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni vagy neki a bíróságnál előlegesen elhelyezett bánatpénzről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Nagyikindán, a kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságánál 1905. évi augusztus hó 4-én.

Kapustyak,

kir. törvényszéki bír.

Közvetítő iroda.

Lakások kiadását, házak, földek, földbirtokok eladását, valamint a gabonaüzletek és más ügyletek közvetítése és lebonyolítása körül ajánlja magát, jó hírnevével, megbízhatóságánál, roppant kiterjedési, széles körű ismerettségével a legjobb összeköttetésekkel bíró

GOLDSTEIN SIMON

ügynök.

Iroda a **Városi szálloda** külön helyiségében, a hol mindenkor megtalálható.

Pilseni ősforrás sör.

A mai naptól kezdve a polgári serfözde pilseni főraktáramban úgy nagyban, mint kicsinyben a

„**fehér kereszt**”

vendéglőjében (Vásár-utca)

palaczkokban kapható

Wittenberg M.

pilseni ősforrás sör főraktára

Nagyikindán.